

Teema: Põllumajandusühistute koordineeriva komitee igakuine koosolek (CCC)**Toimumisaeg ja koht: 3. veebruaril 2021, e-koosolek****Aruande koostas: Ene Kärner**

Koosolekut juhatas CCC president Elli Tsifourou.

1.-2. Koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport kinnitati.**3. Info liikmesorganisatsioonide selle aasta olulisematest teemadest.**

Iirimaa: on uus ühistute seadusandlus, uus riiklik rahastus piimaühistutele, lootus kaubanduse taastumisele ÜK-ga, UTP rakendamine aasta keskel, ombudsmanni tööle asumine, Strateegia AgriFood 2030 kinnitatakse lähikuudel, teadusuuringute vajadus kooskõlas strateegiaga „Talust taldrikule“, koolitus.

Austria: sarnased teemad nagu eelkõnelejalatel. Roheline partei saavutas kohad parlamendis. Ühistute osas on oluline teema kliimanetraalne põllumajandus- ja toidusektor. Taastuvenergia sektoris renessanss. Välja töötamisel on piimasektori strateegia. Jaekaubanduse kontsentreerumine: 87% poodidest 3 omaniku käes.

Portugal: Covid on esimene teema, suur muutus tarbimises. Teiseks ELi eesistumine. Ekspordi langus, kaubandus on oluline. Kuidas ühistud saavad osa innovatsioonist?

Soome: päritolumärgistus, loomatervis, -heaolu, -transport, turba kasutamine (maksustamine? Kasutamine energiaks?) 26. oktoober – Soome Brüsseli kontor 30!

Ungari: ühistute vertikaalne integratsioon, tugevdamine, eriti nt mahetootmises, digitaliseerimine, põlvkondade vahetumine.

Rumeenia: oleme huvitatud Cogeca liikmelisuses aktiivselt osalemisest, investeerimisfondid, neonikotinoidid, glüfosaat, valguplaan, süsinikuskeem.

Kreeka: kestlikkus, digitaalne üleminek, koostöö ülikoolidega süsinikupõllunduse teemal, biomajandus, rahastusvahendid, rahvuslik taastumiskava.

4. Cogeca innovatsiooniahind põllumajandusühistutele. Registreerunud 57 osalejat. Komisjonis on Iirimaa, Ungari, Rootsi, Kreeka ja Cogeca esindajad. Vaadati läbi kõik taotlused ja kõik kvalifitseerused. 6 auhinda. Koostatakse kommunikatsioonimaterjal, sotsiaalmeedias aktiivsed, annab nähtavust osalevatele ühistutele. Kavas kampaania ka erinevate teemade tutvustamiseks, milles innovatsioon tehti.

5. Kestlik juhtimine (sustainable governance). Algatus on osa Euroopa roheleppest ja on seotud mitte-finantsaruandluse direktiivi läbivaatamise (seadus, mis pakub juhised ja kohustab firmasid teatud kriteeriumidele taksonoomia raames), komisjoni 2018. aasta tegevuskavaga säästva kasvu rahastamiseks ja tulevase säästva rahanduse uuendatud strateegiaga. Komisjoni avalik konsultatsioon toimus 2020. a. oktoobris, Copa-Cogeca vastuste kavand põhineb liikmete tagasisidel, mille põhielemendid olid a) ettevõtete halduskoormuse suurenemise vältimine b) ühistu juhtimise eripära. Peamine: kestlikkusega seotud teemad mõjutavad ka põllumajandussektorit; kuna ühistutel oma seadus, on see vabatahtlik ja peab nii jääma SME-de jaoks. Soovime ka erandit ühistutele, peavad saama otsustada vabatahtlikult, kas osalevad.

Prantsusmaa soovib harmoniseerimist EL-tasandil, et mitte rikkuda konkurentsi; probleemsed on just suured ühistud, kes ei lähe SME alla. Raskendab kommunikatsiooni; peame selgitama ühistutele, et on reeglid, aga ka kohustused, solidaarsus, hea juhtimise küsimus jne. Seega peaksid suured ühistud samuti erandi saama. Ühistutes töötavad isikud ei peaks jääma süüdi, kui on seaduslikke probleeme (nt inimõigustega), ei

soovi, et nad saaksid kahjustada. Sekretariaadi hinnangul on harmoniseerimine vajalik, aga võrdsust ei saavuta. Hetkel ei ole selge, kuidas läheb, seepärast ei ole õige moment pretensioone esitada.

6. Ettevõtete hea majandamis- ja turustustava koodeks. Strateegias „Talust taldrikule“ nõuab komisjon tervislikke toiduvalikuid, selleks komisjon aretab hea tava koodeksi ettevõtetele koos huvipooltega. Näeme, et kõik ei ole kaasatud, peamiselt jaekaubandus ja töötajad. Me ei näinud seda ette mais, kuid DG GROW, ENVI ja AGRI kontakteerusid ja mõistsime, et komisjon survestab koodeksi loomist ja selle taga on volinik Timmermansi ambitsioon. Copa sai kutse kõrgetasemelisele koosolekule jaanuaris. Olemas kontseptsioonipaber komisjoni poolt, milles rohkem detaile, kes peavad olema kaasatud (ahela keskosa, töötajad ja jae-kaubandus). Eesmärk on reformida kogu toidusüsteemi, läheb kõikides suundades ja ülimalt palju teemasid, on raske mõista, kuidas kavatakse juuniks valmis jõuda. Komisjon monitoorib osalejate pühendumist; kui progress ei ole piisav, siis koostatakse seadusandlus – st tegutsevad meiega või meiega, mis ei ole vastu võetav. Kestlik tarbimine, kestlikud tavad kõigi sektori osapoolte poolt, sh esmatootjad (ainus, kus oleme nimetatud), edendada edasist paremist sisemistes protsessides nii organisatsioonides, jaemüüjatel, toiduteenustes jne, sh äri- ja turundustegevustes. Peale kontseptsioonipaberi kättesaamist saatis Copa-Cogeca komisjonile esialgse arvamuse; konsulteeriti liikmetega, oli ühine arusaam, et on vaja täpsemalt teada saada, mis on selle initsiatiivi taga. On oluline, et koodeks edendaks põllumeeste ja ühistute konkurentsivõimet kõigis kolmes säästlikkuse sambas. Rõhutame, et „vastutustundlik äritegevus“ on liiga lai mõiste, mida selle all mõeldakse? Eetiline äritegevus peab olema koodi aluseks, viitame UTP direktiivile, mida tuleb arvestada. Palju initsiatiive on võetud juba ettevõtete poolt vabatahtlikult, ka ISO standardid. Rõhutasime komisjonile, et sellisel algatusel on väärtus ja tuleb ainult siis, kui see tuleb tarbijate endi poolt. 26. jaanuaril toimus kõrgetasemeline koosolek, volinikud Timmermans ja Kyriakides osalesid, mis näitab selle tähtsust. Nad vältisid hulka osapooli, oli vähe osalejaid; oleme mures, kuidas jõutakse tulemuseni, kui nii palju erinevaid osapooli ja erinevaid seisukohti. Oli ka suurte firmade CEO-sid (nt Danone), kes rääkis palju ÜPP-st ja nõudis kliimamuutusega võitlemise liitmist ÜPP-sse. Pekka Pesonen ülalnimetatud punkte; ürituse lõpus DG SANTE asejuhataja andis pisut infot: veebruaris tulevad huvipoolte kohtumised, ka töögrupid, et saaks valmis juunis. Seni pole mingit kutset, oleme väga mures.

Portugal: me ei ole esindatud, kuid ei ole ka kõrvale jäetud. Ei ole koodeksite fänn.

Prantsusmaal on selline formaat väga tuntud, majandushuvidega osapooled on sageli kõrvale tõrjutud ning tulemus on sageli väga erinev sellest, mida oodati. Copa-Cogeca võiks panna lauale umbes 10 ettepanekut, enne kui meile lõks seatakse. Kas on olemas „tervisliku toidu“ definitsioon?

Holland: samuti palju küsimusi ja pole nähtavat ühisosa. Ei näe mingi mõõtmismetodoloogia rakendamist, kuidas tulemusi mõõdetakse.

Sekretariaat: ainult komisjoni teenistused ja MTÜ-d on kaasatud, ei näe ette, et liikmesriike üldse kaasatakse. Ei usu, et koodi raames tervislik toit defineeritakse, kuigi see oleks vajalik. DG AGRI ei olnud jaanuari üritusele üldse kaasatud, ilmselt püütakse neid kõrvale lükata.

7. Info Cogeca ärifoorumide kohta. Eelmise, tehisintellekti käsitleva foorumi kohta oli väga hea tagasiside. Järgmine foorum toimub oktoobris, loodetavasti füüsiliselt Taanis Aarhusis. Teemaks on vastupidavad üleilmsed tarneahelad. Paneme ette korraldada hübriidfoorumi, saame kutsuda esinejaid üleilmselt. Toimub 6.-7. oktoobril 2021.

Järgmine CCC koosolek toimub 24. märtsil.